

Tak dobra kiszonka, że mucha nie siada

Autor: agroFakt.pl

Data: 19 grudnia 2019

Kiszonka z kukurydzy to podstawowa pasza objętościowa dla krów mlecznych. Zrobienie porządnej paszy to z kolei podstawa wysokiej wydajności mlecznej. Na co mamy wpływ, jeśli chodzi o jakość tej paszy?

Pryzmy już dawno zrobione, a silosy zapełnione. Nic w tym dziwnego, skoro każdy hodowca bydła mlecznego ma w małym palcu robienie kiszonki z kukurydzy. Jednak nieraz gdy otwieramy pryzmę, jesteśmy niemile zaskoczeni – kwaśny zapach, ślady pleśni... Pasza do niczego! Jak uniknąć takiej wizji i karmić krowy dobrą paszą? O tym powiedzieli nam specjaliści.

Uprawy kukurydzy na kiszonkę na Dolny>Uprawy kukurydzy na kiszonkę na Dolnym Śląsku

w niektórych miejscach w Polsce susza dała się rolnikom mocno we znaki. Pojechaliśmy zatem zobaczyć, jak udały się zbiory kukurydzy na kiszonkę w dolnośląskich Milikowicach.

Majątek Ziemski Stary Jaworów działa dwutorowo – gospodarstwo koncentruje się na produkcji roślinnej oraz produkcji mleka. Spółka powstała w 2010 roku na drodze prywatyzacji skarbowego przedsiębiorstwa rolnego. Powierzchnia gospodarstwa to ponad 2500 hektarów. Użytków zielonych jest ponad 200 hektarów. Praktykowana jest uprawa bezorkowa.

– *Można powiedzieć, że rzepak w tym roku był siany w 100% w technologii strip-till. Z kolei kukurydza bezorkowo na powierzchni 300 hektarów* – opisuje zarządca spółki Tomasz Kosmowski.

Tomasz Kosmowski – zarządca spółki Majątek Ziemski Stary Jaworów

fot. agroFakt

Zbiory kukurydzy na kiszonkę – sezon 2019

Kiedy najlepiej zbierać kukurydzę na kiszonkę>Zbiory kukurydzy na kiszonkę – sezon 2019

yznacznikiem jest wypełnienie się skrobią ziaren kukurydzy w kolbie, a z tym skorelowany jest wzrost suchej masy w roślinie. Drugą kwestią jest organizacja i logistyka pracy związanej z koszeniem, zwożeniem do pryzm i przygotowywaniem materiału do zamknięcia. Oczywiście pogoda musi sprzyjać. Jednym słowem, trzeba zgrać ze sobą wiele czynników, na które nie do końca mamy wpływ. W tym roku w Milikowicach koszono pod koniec września.

– Z plonów kukurydzy jestem zadowolony, bo osiągnęliśmy ponad 50 ton zielonej masy z hektara przy 38–39% suchej masy. To, czego nie skosiliśmy na zielonkę, kosiliśmy na ziarno. Tu był plon na poziomie 12 ton – ocenia Tomasz Kosmowski.

Skąd materiał siewny na kiszonkę z kukurydzy?

Od samego początku Majątek Ziemi Stary Jaworów korzysta z rozwiązań marki Pioneer. – *W > Skąd materiał siewny na kiszonkę z kukurydzy?*

rawdę nie zapowiadało się nawet na 3 tony. Rośliny nie poszły w górę, natomiast wykształciły kolbę, bo dostały w odpowiednim czasie trochę deszczu. Tu były przepiękne rośliny, przepięknie ulistnione. Tym bardziej cieszy, że u kogoś, kto z nami współpracuje, pomimo braku dobrych warunków pogodowych wszystko jest dobrze – mówi Hanna Nowak, Specjalista ds. Żywienia Zwierząt Corteva Agriscience.

Milikowickie stado krów mlecznych rasy HF liczy 1300 sztuk bydła, z tego 460 sztuk to krowy dojne

fot. agroFakt

Wysoka wydajność mleczna wymaga najlepszych pasz

Milikowickie stado krów mlecznych rasy HF liczy 1300 sztuk bydła, z tego 460 sztuk to krowy dojne.

Wydajność za zeszły rok wyniosła 12 180 litrów>Wysoka wydajność mleczna wymaga najlepszych pasz

regionalnej wystawie zwierząt hodowlanych w Książu. Za każdym razem bydło z Milikowic zdobywa laury – tytuły wiceczempionów i czempionów.

Dla takiej liczby wysokowydajnych krów potrzebne jest bogate zaplecze paszowe. Dziennie zjadanych jest około 20 ton kiszonki z kukurydzy plus około 20 ton kiszonki z lucerny i traw. Nie ma tu mowy o paszy kiepskiej jakości.

– *Najbardziej wydajne krowy dostają około 67 kg paszy na sztukę* – mówi Zdzisław Hagel, zootechnik gospodarstwa.

Kiszonka z kukurydzy. Jak zrobić dobrą paszę?

Wybór odpowiedniego materiału siewnego to pierwszy krok decydujący o jakości paszy. – *Zawsze zachęcam, żeby mieć przynajmniej kilka odmian z różnym FAO.* Zwłaszcza w dużych gospodarstwach>Kiszonka z kukurydzy. Jak zrobić dobrą paszę?

raz rozpoczynamy zbiory na kiszonkę, a w razie potrzeby zrobienia tak zwanej zakładki – radzi Hanna Nowak, specjalistka do spraw żywienia zwierząt. Dodaje, że sprawi to, że materiał ze zbyt wysokim poziomem suchej masy (powyżej 45%) będzie można wymieszać z bardziej wilgotnym materiałem.

Jeśli mamy kilka odmian z różnym FAO, wtedy daje nam to możliwość wyboru odmiany, którą rozpoczynamy zbiory na kiszonkę

fot. agroFakt

Dobre ziarno to podstawa dobrej kiszonki z kukurydzy

– *Ważne jest prawidłowe przygotowanie siewki. Chodzi o to, żeby każde ziarno było rozgniecione, a nie tylko trącone, żeby mogło się najpierw lepiej zakisić a w przyszłości było w całości strawione przez zwierzęta.* Najcenniejsze, co w tej kiszonce z kukurydzy jest, to właśnie ziarno, czyli skrobia – dodaje zootechnik Zdzisław Hagel.

Ile powinno być skrobi w ziarnie na kiszonki?

Optymalny poziom skrobi to powyżej 30% (30–35%). Należy jednak pamiętać, że przy ziarnach typu dent później następuje moment osiągnięcia dojrzałości kiszonkowej. Dzięki czemu mamy wyższy poziom skrobi i mamy więcej czasu na zbiór. Odmiany typu dent mają również znacznie lepszy stay green. Dzięki temu mamy optymalnie dojrzałe ziarno w kolbie, a roślina nadal jest zielona i można sieczkę z niej z łatwością ubić w silosie.

– *Gdy na ¾ wysokości ziarna mamy odłożoną skrobię, wtedy jest idealny moment na zbiory na kiszonkę. W przypadku nasion typu flint rośliny bardzo szybko osiągną ten moment i trwa on raptem kilka dni* – wyjaśnia specjalistka z firmy Corteva Agriscience.

Wysokość cięcia i stopień rozdrobienia kukurydzy na kiszonkę

Zbyt niskie cięcie rośliny można łatwo rozpoznać po niskiej zawartości skrobi oraz znajduje się więcej zanieczyszczeń z gruntu. Należy koszenie wykonywać powyżej linii zanieczyszczeń, które uwarunkowane są od jakości gleby, opadami.

– *Jeśli chodzi o cięcie, to dobieramy je do kilku rzeczy, chociaż>Wysokość cięcia i stopień rozdrobienia kukurydzy na kiszonkę*

artość ta zaczyna nam się podwyższać do około 40% suchej masy, tniemy jak najdrobniej, żeby lepiej nam się ugniotło – mówi Hanna Nowak.

Cięcie kukurydzy pod kontrolą

Ekspert wspomina również, że istotne jest, aby podczas zbioru na bieżąco kontrolować stopień rozgniecenia i sprawdzać, czy maszyna równomiernie pracuje. – *Jeśli ziarno nie będzie wystarczająco rozdrobione i będzie w całości wydalane z kałem przez krowy, wtedy trzeba będzie zwiększyć zawartość paszy treściwej w dawce.* Jak wiadomo, jest ona droga, a potencjał zebrany z pola zmarnowany – wyjaśnia specjalistka Corteva Agriscience.

Specjaliści podkreślają, że odpowiednie cięcie kukurydzy można ocenić po tym, jak zwierzęta pobierają paszę

fot. agroFakt

Pobieranie paszy przez krowy

Specjaliści podkreślają też, że odpowiednie cięcie można ocenić po tym, jak zwierzęta reagują na paszę. – *Gdy przechodzimy wzdłuż stołu paszowego, widzimy, jak krowy pobierają tę paszę* – stwierdza zarządca spółki Tomasz Kosmowski.

Jak tłumaczy Hanna Nowak, jeżeli ma się trawę, słomę i zaplecze włókna, można sobie pozwolić na drobne cięcie, gdyż wtedy pasza będzie lepiej trawiona. Natomiast jeśli ma się ograniczone ilości innych komponentów — jest kukurydza i ograniczona ilość trawy i lucerny, wtedy możemy pokusić się o dłuższe cięcie, nawet powyżej 2 centymetrów. Aktualnie w Polsce rolnicy zaczynają się interesować wydłużeniem cięcia, aby wyeliminować w całości słomę z dawki pokarmowej. Coraz więcej nowych rozwiązań dostarczają nam firmy produkujące maszyny rolnicze, które mają wpływ na odpowiednie

przygotowanie materiału z kukurydzy do zakiszenia.

Jak wypadła ocena kiszonki z kukurydzy?

Gospodarstwo w Milikowicach korzysta również z usług laboratoryjnych Corteva Agriscience. Hanna Nowak robi analizę materiału do kiszenia oraz gotowej paszy w mobilnym laboratorium Silab.

– *Działanie gospodarstwa opiera się na całej naszej technologii: kukurydzy, inokulantach, naszych aplikatorach, usłudze przed zbiorem, czyli cięciu i sprawdzaniu dojrzałości kiszonkarskiej. Później na badaniu tego, co wyszło w trakcie całego roku* – wymienia specjalistka z firmy Corteva Agriscience>Jak wypadła ocena kiszonki z kukurydzy?

przed zakiszaniem są badane całe rośliny; losowo wszystkich odmiany z różnych pól. – *Na podstawie tego gospodarz ustala termin koszenia odpowiednich arealów.* Dzięki tej wiedzy, mając sporo pól, można zaczynać od tych, których ziarno jest już gotowe do cięcia na kiszonkę, a rośliny zaczynają podsychać i przechodzić do następnych odmian, które w tym czasie dojdą do tej samej dojrzałości dlatego, że proces przygotowania silosów trwa około tygodnia – wyjaśnia Hanna Nowak. To duże ułatwienie w planowaniu zbiorów.

Zbieranie materiału do analizy jakości kiszonki z kukurydzy

fot. agroFakt

Kiszonka, że mucha nie siada!

Materiał, który ocenialiśmy, pachnie przyjemnie. To jedna z cech dobrej paszy. Wszystko za sprawą prawidłowej fermentacji. Wysoką jakość kiszonki z kukurydzy można też poznać po nieobecności much – tam, gdzie kiszonka jest spleśniała, nadgniła, tam są też muchy.

– *Kiszonka jest prawidłowo wykonana, ziarno idealnie rozgniecione, pocięta na około 1 centymetra* – ocenia specjalistka Corteva Agriscience. Ważne jest też to, jak „traktujemy” gotową kiszonkę – *Tu wybiera się ją przy pomocy wycinaka, czyli nie napowietrza. W silosie panuje porządek, nie ma zalegających* >*Kiszonka, że mucha nie siada!*

sze inokulanty, więc nawet jeśli pasza jest wybrana dzień wcześniej, to nawet w gorące dni nie ma prawa się zagrzać – wyjaśnia Hanna Nowak.

Od nas zależy, co zastaniemy w silosie

Większość czynników decydujących o jakości kiszonki z kukurydzy zależy od nas samych. Począwszy od kupna odpowiednio dobranego materiału siewnego, odpowiedniej fazy zbioru, ubicia w silosie po jakość przykrycia zakiszanej kukurydzy czy traw. W Milikowicach zamiast opon stosuje się słomę. Rozwiązanie to sprawdza się od lat. – *Plastry słomy są równo rozdzielone i gdy namokną, bardzo dobrze dociskają folię całą swoją powierzchnią* – stwierdza Tomasz Kosmowski.